

POUR LES AMATEURS DE GRAMMAIRE

“y” en “en” voornaamwoordelijke bijwoorden (= “y” et “en” pronoms-adverbes)

GRONDREGEL: BIJ “ZAKEN” = “Y” (in het Nederlands meestal: er, erop, eraan)
=de vervanging van “à” of “ander voorzetsel (maar niet “de”) + “<nog iets>”

BIJ “ZAKEN” “EN” (in het Nederlands meestal: ervan, erover, ermee)
=de vervanging van “de + “<nog iets>”
(Pas op: “en” kan ook een voorzetsel zijn; de betekenis is dan “in”)

(MAAR: BIJ “PERSONEN” ?
Dan zijn “Y” en “EN” zijn NIET de vervangingswoorden)

je vais à l'école >> j'y vais // je parle à mon ami <e> >> je lui parle (tegen hem/ haar)
je parle de l'école >> j'en parle // je parle de mon ami <e> >> je parle de lui/ d'elle

GEBRUIKSGEVALLEN:

-voor WERKWOORDEN MET “à”

-met personen: me te lui nous vous leur (zonder “à” !!!) (maar: zie ***UITZONDERINGEN)

Je parle à Pierre et à Jean >>

Je leur parle

Il donne un livre à Jean >>

Il lui donne un livre

J'obéis à ma mère

Je lui obéis

-voor WERKWOORDEN MET ANDER VOORZETSEL DAN “à” (MAAR NIET: “de”)

-met personen: voorzetsel + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles

Je compte sur eux (= Ik reken op hen)

Tu crois en elle (= Jij hebt vertrouwen in haar)

-met zaken :

« y »

J'y compte (= Ik reken erop) J'y pense (= Ik denk eraan)

Nous y croyons (= Wij geloven erin)

Le chat est sur le toit

Le chat y est

Nous sommes allés à Rotterdam

Nous y sommes allés

-voor WERKWOORDEN MET VOORZETSEL “de”

-met personen: de + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles

L'entraîneur est content de lui

De trainer is tevreden over hem

Mon père parle d'elle

Mijn vader praat over haar

Je m'occupe d'eux

Ik zorg voor hen (Ik houd me met hen bezig)

-met zaken:

“en”

Cet élève a été fier de ses résultats

Deze leerling is trots geweest op zijn resultaten

Il en a été fier

Hij is er trots op geweest

Je vous tiens responsable de cet accident

Ik houd U verantwoordelijk voor dit ongeluk

Je vous en tiens responsable; je m'en occupe

Ik houd U ervoor verantwoordelijk; ik houd mij ermee bezig

Vergelijk ook:

zij is er tevreden over.

elle en est contente (= ZIN IS “AF”)

zij is er tevreden over dat hij gekomen is

elle est contente (+S) qu'il soit venu (**géén “en”**)

ik reken erop.

j'y compte (= ZIN IS “AF”)

ik reken erop dat je komt

je compte que tu viendras (**géén “y”**)

*****UITZONDERINGEN voor “personen”:** > à + moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles

Dus toch « à » bij :

1. être à: Dat is van mij C'est à moi (soms: C'est le/la mien<ne>)

2. “piaf” (« **Penser, s'Intéresser à, s'Adresser à, se Fier à** »)

2. Elle pense à lui Je m'adresse à vous Nous nous nous sommes fiés à eux

3. vele andere met die lijken op die van “2” : réfléchir à / “se ... à”

3. Zij went aan ons Elle s'habitue à nous Ik denk na over U Je réfléchis à vous

4. faire appel à, avoir affaire à + een aantal andere uitdrukkingen (meestal zonder delend lidwoord)

4. Je doet een beroep op mij Tu fais appel à moi Jij hebt te maken met hen Vous avez affaire à eux

=====

BETREKKELIJK VOORNAAMWOORD

MET INGESLOTEN ANTECEDENT:

=VERWIJST NAAR DE INHOUD VAN EEN ZIN DIE ERAAN VOORAFGAAT OF EROP VOLGT:

WAT..... / WAT

WAT (1) = CE QUI

Wat moeilijk is, weet hij niet.

Ce qui est difficile, il ne le sait pas.

Hij weet niet wat moeilijk is.

Il ne sait pas ce qui est difficile.

WAT (4) = CE QUE

Wat jij zegt nu zegt, begrijp ik niet

Je ne comprends pas ce que tu dis maintenant

Ik begrijp niet wat jij nu zegt.

Ce que tu dis maintenant, je ne le comprends pas

Zij weet niet wat ik heb bedoeld

Elle ne sait pas ce que j'ai voulu dire

Wat de burens hebben beloofd, is weinig

Ce qu'ont promis les voisins, est peu de chose

Ce que les voisins ont promis, est peu de chose

.... WAT= (WAAR....)

Waarom jij denkt, is ons onbekend.

Het is ons onbekend waarom jij denkt.

((Ce à quoi tu penses, nous est inconnu.

Il nous est inconnu à quoi tu penses.))

Waarom hij praat, is niet duidelijk.

Ce dont il parle, n'est pas clair.

BETREKKELIJK VOORNAAMWOORD

1. ZONDER INGESLOTEN ANTECEDENT/ zonder voorzetsel: in het Frans alleen maar "qui" of "que"

=VERWIJST NAAR EEN EIGENNAAM OF ZELFSTANDIG NAAMWOORD (DIRECT ERAAN VOORAFGAAND)

... DIE/DAT QUI=1 QUE=4

>>direct en **zonder** voorzetsel

Pierre/L'homme/La femme/Le bâtiment qui est là/ qui se trouve là

Pierre et Marie/Les hommes/Les femmes/ Les bâtiments qui sont là/ qui se trouvent là

Pierre/L'homme/La femme/Le bâtiment que je (=1) vois/ qu'il admire

Pierre et Marie/Les hommes/Les femmes/Les bâtiments que nous (=1) avons vu<e>s/ visité<e>s

2a. NAMEN VAN PERSONEN (MET VOORZETSEL):

voorzetsel + "WIE" = voorzetsel + qui (BIJ "de" OOK >> dont)

Pierre et Marie over wie ik praat

Pierre et Marie de qui (dont) je parle

De Duponts tot wie ik mij wend

Les Dupont à qui je m'adresse

2b. PERSONEN (MET VOORZETSEL):

(voorzetsel + "WIE" = voorzetsel + qui (BIJ "de" OOK >> dont)

(BIJ "à" OOK >> auquel, à laquelle, auxquels of auxquelles)

De jongens over wie ik praat

Les garçons de qui/dont je parle

De mevrouwen tegen wie ik praat

Les dames à qui (auxquels) je parle

2c. ZAKEN (MET VOORZETSEL):

(voorzetsel + "DEWELKE" = voorzetsel + lequel/ laquelle/ lesquels/ lesquelles)

De bank waarop (=op dewelke) ik zit

Le banc sur lequel je suis assis<e>

De huizen waarvoor (=voor dewelke) de halte ligt

Les maisons devant lesquelles se trouve l'arrêt

Het huis waarin (= in hetwelk) hij woont

La maison dans laquelle (OU: où) il habite

BIJ ZAKEN (niet: bij <namen van> personen) leveren de **Frans** constructies met "à" (voor.) het volgende op:

AUQUEL, À LAQUELLE, AUXQUELS, AUXQUELLES (en nooit "à qui" !)

Het probleem (De problem) waaraan ik denk

Le<s> problème<s> auquel <auxquels> je pense

De fout waarop jullie niet hebben gelet

La faute à laquelle vous n'avez pas fait attention

BIJ ZAKEN (niet: bij <namen van> personen) leveren de **Frans** constructies met "de" (meestal "DONT" op (liever niet: duquel, de laquelle, desquels of desquelles) .

De film (films) waarom ik praat

Le film (Les films) dont (duquel/ desquels) **je parle**

Het geld dat ik nodig heb (... waarvan ik nood heb)

L'argent dont (duquel) j'ai besoin ("avoir besoin de")

De dieren die zij verzorgt (s'occuper de)

Les animaux dont (desquels) elle s'occupe

((In twee gevallen wordt bij constructies met "de" niet "dont" gebruikt:

1. "Dont" mag niet terugslaan op een lijdend vw of logisch onderwerp:

Dus niet: *Ses adversaires dont il a battu deux

Wel: Ses adversaires dont deux ont été battus par lui

2. "Dont" mag niet terugslaan op een "voorzetsel + substantif"

Dus niet: L'exposition à l'occasion *dont elle portait ce chapeau

Wel: L'exposition à l'occasion de laquelle elle portait ce chapeau))

